

Udskriftsdato: 9. januar 2026

KEN nr 9972 af 15/09/1999 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse O-50-99 om briller - handicappet barn - betydelig nærsynet - merudgifter til voksne

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 201426-98

Ankestyrelsens principafgørelse O-50-99 om briller - handicappet barn - betydelig nærsynet - merudgifter til voksne

Resume:

Betydelig nærsynethed hos en 15-årig pige var ikke et fysisk handicap af en sådan sværhedsgrad, at hun var omfattet af personkredsen. Ankestyrelsen lagde vægt på, at der var tale om betydelig nærsynethed som følge af en optisk synsfejl, men at der ikke var tale om egentlig øjenssygdom. Hun havde normal synsstyrke på begge øjne med korrekte briller.

Love:

Lov om social bistand - lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996 - § 48, stk. 1

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 41

Vejledninger:

Socialministeriets vejledning nr. 104 af 3. juli 1987 om hjælp efter bistandslovens § 48 - pkt. 16, pkt. 35

Sagsfremstilling:

En far, hvis datter var betydeligt nærsynet, søgte den 5. maj 1997 om hjælp til briller efter bistandslovens § 58, idet styrken på glassene var ændret fra - 11 til - 12 på begge øjne. Det fremgik af ansøgningen, at der tidligere var bevilget hjælp til briller den 19. juni 1995.

Kommunen meddelte afslag på ansøgningen med henvisning til, at der efter 1. januar 1997 ikke længere kunne ydes hjælp til brilleglas på en optisk indikation.

Det sociale nævn tiltrådte denne afgørelse, men anmodede samtidig kommunen om at foretage en vurdering af, om der forelå sådanne særlige omstændigheder, at der undtagelsesvis som en merudgift ved forsørgelsen kunne ydes økonomisk hjælp til anskaffelse af briller til datteren.

Kommunen gav afslag på hjælp efter bistandslovens § 48 med henvisning til, at briller bliver betragtet som et hjælpemiddel.

Det sociale nævn fandt ikke, at der kunne ydes støtte til briller efter bistandslovens § 48. Nævnet begrundede afgørelsen med, at mulighederne for hjælp efter bistandslovens § 58 var afklaret, og at der efter lov om offentlig sygesikring ville kunne ansøges om hjælp til briller, da datteren endnu ikke var fyldt 16 år, og at datteren havde en betydelig nærsynethed, men at der ikke forelå nogen alvorlig øjenssygdom, som krævede for eksempel hyppig udskiftning af brilleglas.

Nævnet henviste til Socialministeriets vejledning nr. 104 af 3. juli 1987 med senere ændringer, om hjælp efter bistandslovens § 48, pkt 16 og til principperne i en afgørelse fra Den Sociale Ankestyrelse, offentliggjort som Sociale Meddelelser O-33-91.

I klagen anførte faderen bl.a., at han ikke kunne forstå, at man fra nævnets side mente, at der ikke var tale om en merudgift i forhold til den udgift til briller til børn med et almindeligt behov for synskorrektion, da datteren havde styrke - 12 på begge øjne, hvilket bevirkede, at han aldrig kunne benytte sig af de såkaldte gode tilbud på billige glas, men måtte betale 2.226 kr. for et enkelt brilleglas til datteren.

Det sociale nævn anførte bl.a. overfor Ankestyrelsen, at nævnet ved afgørelsen ikke klart har kunnet afvise, at den betydelige nærsynethed med en synsstyrke på - 12 på begge øjne, som lidelse var omfattet af personkredsen i § 48, stk. 1. Muligheden for ydelse af hjælp til merudgifter ved udskiftning af brilleglas er en undtagelse efter bistandslovens § 48, da andre hjælpebestemmelser normalt forventes at dække behovet. Derfor fandt nævnet, at der skulle foreligge særlige forhold, såfremt hjælpebestemmelsen skulle anvendes. Nævnet fandt ikke sådanne forhold, idet der blev lagt vægt på, at der ikke var oplyst om nogen alvorlig øjensygdom eller andet, som f.eks. kræver hyppig udskiftning af brilleglas. Endelig fremgik det, at nævnet ikke havde fundet nødvendigheden af årlige udskiftninger dokumenteret.

Socialministeriet anførte i en vejledende udtalelse af 13. april 1999, at det var Socialministeriets opfattelse, at børn hvis handicap alene består i betydelig nær- eller langsynethed i almindelighed ikke er omfattet af målgruppen i bistandslovens § 48. Det beror dog altid på en konkret skønsmæssig vurdering. Socialministeriet har endvidere udtalt, at der normalt ikke kan ydes hjælp til betaling af briller og kontaktlinser efter bistandslovens § 48, stk. 1, idet sådan hjælp forudsættes afholdt efter sygesikringsloven eller bistandslovens § 58. Hvis der som følge af en nedsat funktionsevne eller kronisk/langvarig lidelse hos børn og unge under 18 år er særlige merudgifter til briller, som ikke ydes efter sygesikringslovens regler eller bestemmelserne i bistandslovens § 58 om hjælpemidler kan merudgifterne dækkes efter bistandslovens § 48, stk. 1. Det kan for eksempel dreje sig om et hyperaktivt barn, som ofte kommer til at ødelægge bl.a. briller. Endelig har Socialministeriet bemærket, at bistandslovens § 48, stk. 1 er videreført i servicelovens § 28. Der er heller ikke med servicelovens § 97 tilsigtet ændringer i den personkreds, der kan modtage støtte til hjælpemidler. Der er heller ikke tilsigtet ændringer i tildelingskriterierne.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, om børn med betydelig nær- eller langsynethed er omfattet af personkredsen i bistandslovens § 48, stk. 1, samt om udskiftning af brilleglas en gang årligt eller mere er så hyppigt, at det må være at anse som en merudgift efter bistandslovens § 48, stk. 1.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt ikke, at der kunne ydes hjælp til briller til datteren efter bistandslovens § 48, stk. 1. Begrundelsen var, at der ikke var tale om et fysisk handicap af en sådan sværhedsgrad, at datteren var omfattet af personkredsen i bistandslovens § 48, stk. 1.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at datteren var betydeligt nærsynet, som følge af optisk synsfejl, men at der ikke var tale om egentlig øjensygdom. Datteren havde normal synsstyrke på begge øjne med korrekte briller.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at Socialministeriet den 13. april 1999 vejledende har udtalt, at det er Socialministeriets opfattelse, at børn hvis handicap alene består i betydelig nær- eller langsynethed i almindelighed ikke er omfattet af målgruppen i § 48. Det beror dog altid på en konkret skønsmæssig vurdering. Socialministeriet har endvidere udtalt, at der normalt ikke kan ydes hjælp til betaling af briller og kontaktlinser efter bistandslovens § 48, stk. 1, idet sådan hjælp forudsættes afholdt efter sygesikringsloven eller bistandslovens § 58. Hvis der som følge af nedsat funktionsevne eller kronisk/langvarig lidelse hos børn og unge under 18 år er særlige merudgifter til briller, som ikke ydes efter sygesikringslovens regler eller bestemmelserne i bistandslovens § 58 om hjælpemidler, kan merudgifterne dækkes efter bistandslovens § 48, stk. 1.

Ankestyrelsen fandt heller ikke, at udskiftning af brilleglas på grund af justering af styrke kunne anses for en nødvendig merudgift ved forsørgelsen, som kunne dækkes efter bistandslovens § 48, stk. 1.

Begrundelsen herfor var, at der ikke var tale om en merudgift sammenlignet med udgift til briller til børn med et almindeligt behov for synskorrektion.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at det fremgår af Socialministeriets vejledning nr. 104 af 3. juli 1987 om hjælp efter bistandslovens § 48 pkt. 16 og 35, at der normalt ikke kan ydes hjælp til betaling af briller, idet sådan hjælp forudsættes afholdt efter lov om offentlig sygesikring eller efter bestemmelsen i bistandslovens § 58. Hvis der som følge af handicappet hos børn og unge under 18 år er særlige merudgifter til briller, som ikke kan ydes efter sygesikringslovens regler kan merudgiften dækkes efter § 48, stk. 1. Som eksempel nævnes et hyperaktivt barn, som ofte kommer til at ødelægge ting, bl.a. briller, som følge af barnets handicap.

Ankestyrelsen lagde desuden vægt på, at 1 årlig brilleudskiftning ikke er ualmindeligt i vækstalderen som følge af, at brillestyrken ofte ændres markant i vækstperioden, uanset hvilken glasstyrke, der er behov for. Datteren havde tidligere fået nye briller den 19. juni 1995 og ny ansøgning blev indgivet 5. maj 1997. Der var således i det foreliggende tilfælde forløbet næsten 2 år.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at der i øvrigt ikke var dokumenteret forhold som begrundede større udgifter end ellers.

Ankestyrelsen bemærkede i forhold til nævnets afgørelse, at efter lov om offentlig sygesikring ydes der tilskud til børn under 16 år, hvis glassets styrke er under 7. Datteren var ikke omfattet af denne lov, idet tilskudsmuligheden bortfalder ved brillestyrker over +/- 6,75.

Ankestyrelsen tiltrådte således det sociale nævns afgørelse.